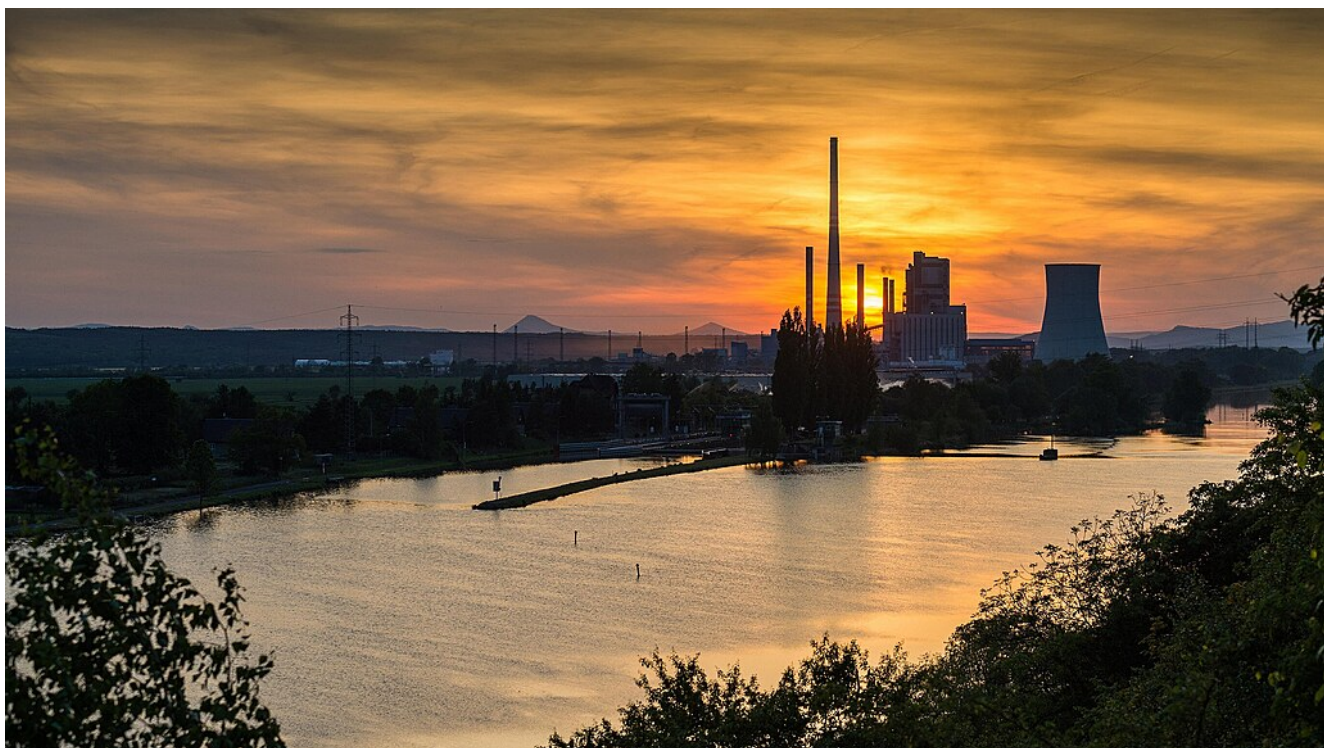

Konec za tři roky. Provoz uhelných elektráren se přestane vyplácet v roce 2026

Různé české vlády v průběhu let stanovovaly různé termíny, kdy by se Česká republika měla odklonit od uhlí. Současný kabinet si v programovém prohlášení vytyčil rok 2033. Jenže podle provozovatelů uhelných elektráren se zdá, že se nedožijí ani konce tohoto desetiletí a budou muset zavřít už po roce 2026.

Důvodem je, že kvůli drahé emisní povolenke nebudou vydělávat. Její cena se nyní pohybuje okolo 90 eur za kus a podle analytiků nelze očekávat, že by klesala, právě naopak. Naproti tomu dodávka elektřiny na rok 2026 se na energetické burze PXE obchoduje zhruba za 112 eur za megawatthodinu (MWh). A platí, že „uhelky“ potřebují kvůli vypouštěnému objemu CO₂ na jednu MWh právě jednu povolenku. Náklady elektráren na zajištění paliva, zaměstnanců a údržby standardně činí zhruba 30 eur za MWh. Výsledek hospodaření: minus osm eur na MWh.

„Elektrárny se ocitnou pod obrovským ekonomickým tlakem, část jich zřejmě skončí a třeba jedna až dvě tady ještě rok či několik málo let zůstanou, poněvadž v některých hodinách si vydělají dost i na pokrytí fixních nákladů,“ komentuje to hlavní ekonom společnosti ČEZ Pavel Řežábek.

Nelze očekávat, že největší tuzemský výrobce elektřiny ČEZ nechá běžet své uhelné elektrárny v situaci, kdy by prodělávaly. „Těžko si představit, že elektrárny budeme dotovat z jiných výnosů. Firma je akciovou společností a ty pracují, aby maximalizovaly zisk. V situaci, kdy by elektrárny začaly prodělávat, je musíte s povinností řádného hospodáře zavřít nebo odstavit,“ uvádí Řežábek.

„Ohrožených“ elektráren je pět: Tušimice, Prunéřov a Ledvice, které patří firmě ČEZ, a Chvaletice a Počerady spadající pod společnost Sev.en Pavla Tykače.

Maximálně dvě z nich se podle Řežábka ještě nějakou dobu uživí díky vysokým cenám v některých hodinách roku, kdy bude u nás i u sousedů málo elektřiny z obnovitelných zdrojů a zároveň velká poptávka vlivem nepříznivého počasí.

„Dnešní výhledové ceny elektřiny, plynu a povolenek říkají, že tu uhelné elektrárny a teplárny po roce 2030 již nebudou v provozu, nebo jen velmi omezeně,“ komentuje to ředitel strategie poradenské společnosti EGÚ Brno Michal Macenauer.

43,4 %

Podíl uhlí na produkci elektřiny v Česku.

„V EGÚ Brno se ale domníváme, že z důvodu nedostatku náhrady bude provoz v jistém rozsahu i po roce 2030. Znamená to tedy, že předpovídáme korekci především ceny elektřiny, ale pravděpodobně i zemního plynu,“ uvádí Macenauer.

Teplárny Komořany a Opatovice nad Labem, které také spalují uhlí, jsou na tom o něco lépe než jejich sestry v Prunéřově či Počeradech. Mají dodatečné příjmy z toho, že využívají teplo, které by jinak „unikalo“ chladicími věžemi. Zároveň se už jak Komořany, tak Opatovice připravují na spalování zemního plynu a biomasy.

„Stále platí cíl, který akcionáři deklarovali už před dvěma lety – ukončit spalování uhlí nejpozději do roku 2030. V

praxi pak bude odchod od uhlí zřejmě rychlejší," uvádí tiskový mluvčí společnosti EPH Daniel Častvaj. Firma EPH podnikatele Daniela Křetínského je většinovým vlastníkem zmíněných tepláren.

Stavět nebo brát z Německa

Uhelné elektrárny se na tuzemské produkci elektřiny dnes podílejí 43 procenty. Kvůli jejich zavírání se Česká republika z exportéra elektřiny postupně změní v importéra. Dovážet bude zejména z Německa, které masivně investuje a bude investovat do obnovitelných zdrojů energie a plynových elektráren připravených na nové palivo – zelený vodík.

„Spousta lidí si myslí, že v situaci, kdy se sem elektřina bude importovat, bude drahá. To není pravda. Čistě ekonomicky nahlíženo by bylo nejlepší nechat Němce, ať stavějí nové fotovoltaiky a větrníky a tu elektřinu od nich dovážet, protože oni to staví za garantovanou výkupní cenu kolem 60 eur za MWh, ale pak na trhu v hodinách, kdy tyto zdroje vyrábějí, to bude za mnohem méně, v průměru třeba za 40 eur, a v některých hodinách dokonce taky za nulu. Ale ekonomika je jen jedna část příběhu, druhá je energetická bezpečnost," vysvětluje Řežábek.

Veletok peněz

Pokud nechce být ČR tolik závislá na dovozu ze zahraničí, měla by sama stavět a to se podle Řežábka neobejde bez

masivních dotací. Ty mohou pocházet i z peněz Evropské unie. Zádrhel je v tom, že Česku zase může ujet vlak jako v případě jiných evropských peněz.

„Poláci si za evropské fondy postavili několik tisíc kilometrů báječných dálnic. Teď už začali něco podobného v obnovitelných zdrojích. Abychom i u nás využili tento veletok peněz, bylo by zapotřebí i v ČR usnadnit povolování obnovitelných zdrojů, tak aby je šlo rychle schvalovat a rychle stavět, než ty peníze zase odečou,“ říká Řežábek.

[EU vymýšlí, jak předejít panice na trhu s energiemi. Česko velké změny nechce](#)

Pokud by se Česko nechtělo soustředit jen na obnovitelné zdroje energie, mohlo by si vyjednat takzvané kapacitní platby některým uhelným elektrárnám. Stát by jim platil, i když by zrovna nebyly v provozu. Problém je, že takovou státní podporu musí schválit Evropská komise a na to už je trošku pozdě. Trvá jí to zhruba dva roky, a co se týče dotování uhelných zdrojů, není tomu úplně nakloněna.

O tom, že by stát měl finančně podpořit uhelné elektrárny, aby v Česku nedocházelo k výpadkům elektřiny, nedávno mluvil podnikatel Pavel Tykač na fóru Institutu pro politiku a společnost.

90 eur

„Nám například vůbec nevychází ekonomika už na rok 2026. V ten moment vláda bude stát před obrovským problémem, jak k nám dostat nějaké peníze jakoukoliv formou, protože my provoz dotovat pochopitelně nebudeme,“ cituje Tykače [portál Info.cz](#). „Bud' politici najdou nějaký způsob, jak tyto uhelné elektrárny udržet v chodu, anebo je zavřeme. A v tu chvíli v Česku nastanou desítky až stovky hodin, kdy nebudou stačit ani ty ‚dráty‘ z okolních zemí a elektřina zkrátka nebude,“ uvedl podnikatel.

Stát má rovněž možnost finančně navnadit soukromý sektor, aby stavěl nové plynové elektrárny, které emitují o polovinu méně oxidu uhličitého, a i jejich náklady na emisní povolenku jsou tudíž poloviční.

O tom se ostatně nedávno zmínil náměstek ministra průmyslu a obchodu René Neděla. „Když jsme před lety začali diskutovat problematiku kapacitních mechanismů, zabývali jsme se otázkou využití stávajících uhelných elektráren, které dožívají a které by se z trhu stáhly a byly jen v záloze. Nicméně ekonomická situace posledního roku ukazuje, že je spíš vhodnější mít postavený nový plynový zdroj, který má nižší náklady, nemusí se u něj udržovat důl jako u uhelných zdrojů a podobně,“ [uvedl Neděla pro MF DNES](#).